JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA AFYA

UFAFANUZI WA MASWALI YANAYOULIZWA MARA KWA MARA NA WANANCHI KUPITIA VYOMBO VYA HABARI NA MITANDAO YA KIJAMII KUHUSU MAPENDEKEZO YA MUSWADA WA SHERIA YA BIMA YA AFYA KWA WOTE

KWA MATUMIZI YA UMMA

Januari, 2023 (Toleo la Pili)

wizara_afyatz

www.moh.go.tz

Orodha ya Maswali na Ufafanuzi wa Hoja Mbalimbali kuhusu Mapendekezo ya Muswada wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote.

1. ***Swali:***

Utekelezaji wa Bima ya Afya kwa wote unaanza lini?

Jibu:

Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote inatarajiwa kujadiliwa na kupitishwa na Bunge Februari 2023.

Utekelezaji wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote unatarajiwa kuanza rasmi Julai Mosi, 2023 baada ya kupitishwa na Bunge na kusainiwa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan.

2. ***Swali:***

Je, kutakuwa na NHIF pekee yake au kutakuwa na Mifuko mingine?

Jibu:

Kupitia mapendekezo ya Muswada wa Sheria inayopendekezwa, mfumo wa bima ya afya nchini utajumuisha bima ya afya ya Umma na Kampuni Binafsi za bima ya afya.

Sheria inayopendekezwa itaitambua NHIF kama skimu ya Bima ya Afya ya Umma ambayo utahudumia Watumishi wa Umma pamoja na Kampuni au taasisi ambazo Serikali inamiliki angalau asilimia thelathini ya hisa na wananchi wengine watakaochagua kujiunga na skimu hiyo ya Umma.

Aidha, Sheria pia itaruhusu kuwepo kwa Skimu za Bima ya Aya za binafsi ambazo zitatoa huduma za Bima ya Afya kwa wananchi katika sekta rasmi binafsi na isiyo rasmi.

3. ***Swali:***

Je, uchangiaji utakuwa ni kiwango gani kwa mwananchi mmoja mmoja na familia ambao siyo waaajiriwa rasmi?

Jibu:

Kupitia Sheria inayopendekezwa, Waziri mwenye dhamana ya masuala ya afya kupitia Kanuni ataweka viwango vya uchangiaji kwa kuzingatia uhitaji wa huduma, gharama halisi za matibabu na uwezo wa wananchi kuchangia na mapendekezo ya awali ya viwango vya uchangiaji kwa mwananchi mmoja mmoja au kaya yatategemea maoni kutoka kwa wananchi na ridhaa ya Mamlaka zingine.

***Aidha, kwa watumishi katika sekta ya Umma utaratibu wa uchangiaji utaendelea kama ulivyo sasa ambapo mwajiri ataendelea kuchangia asilimia tatu au zaidi na mwajiriwa kuchangia kiasi kilichobaki*.**

4. ***Swali:***

Je, kwa wananchi ambao ni kaya maskini watahudumiwa kwa utaratibu gani?

Jibu:

Kupitia Sheria inayopendekezwa, watu wasio na uwezo watakuwa na haki ya kupata huduma za matibabu kwa kugharamiwa na Serikali baada ya kuwatambua kupitia Mamlaka za Serikali zinazotekeleza jukumu la utambuzi wa watu wasio na uwezo nchini..

5. ***Swali:***

Je, Mwanachama atapata huduma za matibabu sehemu yoyote nje ya mkoa anaoishi?

Jibu:

Mwananchi atakayejiunga na skimu yoyote ya Bima ya Afya atakuwa na fursa ya kupata huduma za matibabu katika vituo vya kutolea huduma za afya ndani na nje ya mkoa wake kwa kuzingatia taratibu zitakazowekwa na skimu ya bima ya afya.

6. ***Swali:***

Je, kutakuwa na ukomo wa idadi ya wategemezi katika Kaya?

Jibu:

Ndio, Muswada wa Sheria inayopendekezwa itaweka ukomo wa utegemezi ambapo mwanachama anaweza kusajili mwenza na wategemezi wasiozidi wanne kama wanufaika.

Aidha, kaya yenye wategemezi zaidi ya wanne watakuwa na fursa ya kuanzisha kaya nyingine na kuchangia kwa mujibu wa utaratibu utakaowekwa.

7. ***Swali:***

Je, huduma za magonjwa yote zitatolewa kwenye Mfumo wa Bima ya Afya kwa wote?

Jibu:

Kitita cha mafao kitakachotolewa kwa wananchi kitaanisha aina ya huduma zitakazotolewa kwa wananchi kwa kuzingatia huduma zote zilizopo katika mwongozo wa tiba (STG), Orodha ya Taifa ya Dawa Muhimu (NEMLIT) na aina ya magonjwa kama ilivyoainishwa katika Miongozo ya Tiba ya Kimataifa (ICD 12).

8. ***Swali:***

Je, mwanachama ana haki ya kuhama kutoka Mfuko mmoja kwenda mwingine bila masharti yoyote?

Jibu:

Muswada wa Sheria inayopendekezwa, umeweka fursa kwa baadhi ya makundi ya wananchi kuchagua kujiunga na skimu za bima ya afya kulingana na matakwa yao kwa kuzingatia miongozo itakayowekwa na skimu za bima ya afya zitakazokuwepo.

9. ***Swali:***

Je, wananchi wasio kwenye mfumo wa ajira rasmi watatumia utaratibu gani kujiunga?

Jibu:

Kupitia Muswada wa Sheria inayopendekezwa, wananchi wasio kwenye mfumo rasmi wa wa ajira wana fursa ya kujiunga na skimu yoyote ya bima ya afya kwa kuzingatia utaratibu wa kujiunga utakaowekwa na skimu ya bima ya afya watakayoamua kujiunga.

10. ***Swali:***

Je, kutakuwa na Mamlaka ya udhibiti na usimamizi wa skimu za bima ya afya ili kuhakikisha wanachama wanapata huduma bora kama watakavyoahidiwa na skimu hizo?

Jibu:

Ndio, Skimu zote za Bima ya Afya zitasimamiwa na Mamlaka ya Usimamizi wa Bima (TIRA) ambayo itakuwa na jukumu la kuhakikisha kila skimu inatimiza vigezo na masharti katika utoaji wa huduma bora kwa wanachama wa bima ya afya. Vilevile, wanachama wana wajibu wa kutoa taarifa kwa Mamlaka ya Udhibiti na Usimamizi pale wasiporidhika na huduma zitolewazo.

11. ***Swali:***

Je, mwanachama ataruhusiwa kwenda kituo cha ngazi yoyote atakapohitaji kupata huduma za matibabu?

Jibu:

Wanufaika wa skimu za bima ya afya watakakiwa kufuata utaratibu wa rufaa wakati wa kupata huduma za matibabu kuanzia ngazi ya Zahanati hadi Hospitali ya Taifa.

12. *Swali:*

Je, Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote imeweka utaratibu gani wa huduma ambazo haziko ndani ya nchi?

Jibu:

Muswada wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote unalenga kuhakikisha upatikanaji wa huduma za matibabu kwa wananchi ndani ya nchi. Aidha, Serikali itaendelea kuratibu upatikanaji wa huduma za matibabu nje ya nchi kwa mwananchi yeyote pale itakapo lazimika kwa kuzingatia utaratibu uliowekwa.

Aidha, skimu za bima ya afya zitakuwa na fursa ya kuanzisha vitita vya huduma za ziada vitakavyokuwa na huduma zitakazotolewa kwa wanachama wenye uhitaji na uwezo wa kuzigharimia.

13. *Swali:*

Nini maana ya Bima ya Afya kwa Wote?

Jibu:

Bima ya Afya kwa Wote ni mpango unaowezesha wananchi wote kujumuishwa katika utaratibu wa kuchangiana gharama za matibabu kabla ya kuugua. Kupitia mpango huo, Serikali ina wajibu wa kuweka utaratibu wa kuwagharamia wananchi wasio na uwezo kupata huduma za matibabu bila kikwazo cha fedha.

14. *Swali:*

Nini dhana ya Bima ya Afya kwa Wote?

Jibu:

Dhana ya bima ya afya imejengeka katika msingi wa mshikamano wa kijamii katika kuchangiana gharama za matibabu miongoni mwa wanajamii na hivyo kuwezesha kila mwenye bima ya afya kumudu gharama za matibabu pindi anapozihitaji.

Utaratibu wa Bima ya Afya unawezesha wananchi wenye uwezo na wasio na uwezo wa kipato, wagonjwa na wasio wagonjwa, wenye familia na wasio na familia kuchangiana na kupata huduma sawa. Ugonjwa huja bila taarifa, hivyo Bima ya Afya ni uhakika wa matibabu

15. *Swali:*

Kwanini Serikali imeamua kutunga Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote?

Jibu:

Serikali imeamua kutunga Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote ili kujumuisha kundi kubwa la wananchi katika utaratibu wa kulipia huduma za matibabu kabla ya kuugua na hivyo kuwaepusha kuingia katika hatari ya janga la umaskini kutokana na gharama kubwa za matibabu.

Hivyo, utekelezaji wa Sheria ya Bima ya Afya utawezesha nchi kufikia dhamira ya Serikali ya Afya Bora kwa Wote.

16. *Swali:*

Nini tofauti kati ya Mfuko wa Taifa ya Bima ya Afya (NHIF), Mfuko wa Afya ya Jamii (CHF) na Mifuko Mingine.

Jibu:

Tofauti kati ya NHIF na mifuko ya CHF na Kampuni Binafsi za bima ya afya ipo katika Sheria zilizoanzisha skimu hizo, utaratibu wa uchangiaji, taratibu za usimamizi na uendeshaji, aina ya wanachama, wigo wa vituo vilivyosajiliwa vya kutoa huduma , upana wa wigo wa huduma katika kitita cha mafao pamoja na ukomo wa huduma kwa wanufaika wake.

17. ***Swali:***

Nini manufaa ya Sheria ya Bima ya Afya kama itapitishwa na Bunge?

Jibu:

Baadhi ya faida kubwa za Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote ni pamoja na:-

- ***i) Kuwaepusha wananchi na hatari ya janga la umaskini kutokana na gharama kubwa za matibabu;***
- ***ii) Kuwezesha kundi kuwa la wananchi kupata huduma za matibabu pindi wanapozihitaji;***
- ***iii) Kuimarika kwa upatikanaji wa huduma za matibabu nchini,***
- ***iv) Kuwa na mdhibiti na msimamizi wa ubora wa huduma za bima ya afya nchini na hivyo kuongeza ufanisi wa skimu za bima ya afya.***
- ***v) Kuwezesha kufikia kwa lengo la Serikali la Afya Bora kwa Wote.***

18. ***Swali:***

Nini dhana ya kufungamanisha Bima ya Afya na Huduma nyingine?

Jibu:

Dhana ya ufungamanishaji wa huduma nyingine na bima ya afya ina lengo la kuweka msukumo kwa wananchi kujiunga na huduma za bima ya Afya kabla ya kuugua na hivyo kuwezesha dhana ya kuchangiana gharama za matibabu miongoni mwa wananchi.

19. ***Swali***

Je, ni huduma zipi zitafungamanishwa na upatikanaji wa bima ya afya?

Jibu

Mapendekezo ya Muswada wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote yaliyotolewa awali yalianisha aina ya huduma Tisa za Kijamii zilizotakiwa kufungamanishwa na bima ya afya ambazo ni:-

- ***i) Hati ya kusafiria na viza kwa wageni,***
- ***ii) Bima za vyombo vya moto,***
- ***iii) Utambulisho wa mlipa kodi (TIN),***
- ***iv) Laini za simu,***
- ***v) Leseni ya udereva,***
- ***vi) Uanachama vyama vya Ushirika,***
- ***vii) Wanafunzi kujiandikisha kidato cha 5 na 6 na vyuo,***
- ***viii) Kitambulisho cha uraia (NIDA) na***
- ***ix) Leseni za biashara.***

Hata hivyo, kutokana na mijadala mbalimbali iliyofanyika baada ya Muswada kusomwa kwa mara ya kwanza Bungeni, Serikali imezingatia maoni ya wananchi na kubakiza huduma tano (5) zitakazofungamanishwa na bima ya afya ambazo ni :-

- ***i) Leseni za biashara***
- ***ii) Bima za vyombo vya moto***
- ***iii) Leseni ya udereva***
- ***iv) Usajili wa wanafunzi vyuo vikuu***
- ***v) Viza kwa wageni***

Hata hivyo, utekelezaji wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote utafanyika hatua kwa hatua. Hivyo, makundi ambayo hayatatakiwa kuingia katika awamu ya kwanza ya utekelezaji wa Sheria inayopendekezwa yataendelea kupata huduma zilizofungamanishwa bila kuhitajika kuwa na Bima ya Afya.

20. ***Swali:***

Je, Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote isipopitishwa itakuwa na madhara gani?

Jibu:

Endapo Sheria ya Bima ya Afya haitaridhiwa na Bunge, kundi kubwa la wananchi takriban 85% litaendelea kuwa nje ya mfumo wa bima ya afya na hivyo kushindwa kumudu gharama za matibabu na kuwa katika hatari ya janga la umaskini.

21. ***Swali:***

Je, kwenye Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote, huduma za Tiba katika vituo vya Umma na Binafsi itakuwaje?

Jibu:

Kupitia Sheria inayopendekezwa, wananchi wote watakaojiunga na bima ya afya watakuwa na fursa ya kupata huduma bora za matibabu katika vituo mbalimbali vikiwemo vituo vya Serikali, Binafsi na vinavyomilikiwa na Madhehebu ya Dini.

Aidha, Serikali itaendelea kuimarisha mfumo wa ufuatiliaji wa utoaji wa huduma kwa wananchi ili kuhakikisha wananchi wanapata huduma bora za afya kama zilivyoahidiwa na skimu za bima ya afya na vituo vya kutolea huduma.

22. ***Swali:***

Je, Sheria ikipitishwa itakuwa na matokeo gani katika huduma za afya mfano upatikanaji wa dawa, huduma za vipimo?

Jibu:

Bima ya Afya ni mpango endelevu na thabiti katika ugharamiaji wa huduma za matibabu kwa kundi kubwa la wananchi. Hivyo, kupitia utaratibu wa bima ya afya, vituo vitakuwa na mapato ya uhakika na hivyo kuwa na uwezo wa kuboresha huduma za matibabu ikiwemo upatikanaji wa dawa, vipimo, vifaa tiba nk pamoja na rasilimali watu.

23. ***Swali:***

Serikali kupitia Wizara ya Afya imejiandaaje kuhakikisha huduma zinakuwa bora zaidi kwenye vituo vya Umma kama Sheria itapitishwa?

Jibu:

Serikali imeshafanya maandalizi ya kutosha katika mkakati wa Elimu kwa Umma, rasilimali watu, kuongeza na kuimarisha miundombinu ya kutolea huduma mijini na vijijini, uimarishaji wa Bohari ya Dawa, kuongeza bajeti ya dawa na kuboresha miongozo ya tiba ili kuwezesha utekelezaji wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote.

24. ***Swali:***

Changamoto zipi Mfuko wa NHIF na CHF umepitia katika utoaji wa huduma?

Jibu:

Changamoto kubwa ambayo NHIF na CHF imepitia ni ya uhiari wa wananchi kujiunga katika mifuko hiyo hali iliyosababisha kundi kubwa la wananchi wanaojiunga kuwa wagonjwa.

Uhiari umekuwa na madhara kwa mifuko kutokana na kuhudumia wanachama wachache na wagonjwa ambao wanatumia gharama kubwa kuliko michango ya wanachama husika.

25. ***Swali:***

Nini uzoefu wa Bima ya Afya kwa Wote kwa nchi zingine?

Jibu:

Mchakato wa kuanzisha Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote umepitia hatua mbalimbali ikiwa ni pamoja na kufanya tafiti na kujifunza utekelezaji wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote kutoka katika nchi mbalimbali ikiwemo Rwanda na Ghana

Kwa nchi ya Ghana ambayo inatekeleza Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote imefanikiwa kuongeza idadi ya wananchi katika mfumo wa bima ya afya hadi kufikia asilimia 41 ya wananchi wote mwaka 2015. Kuwepo kwa mfumo madhubuti wa usajili wa wanachama katika mfumo wa bima ya afya.

Kwa upande wa nchi ya Rwanda imefanikiwa kuwepo kwa uwiano (equity) katika upatikanaji wa huduma bora za afya katika ngazi zote nchini. Kuongezeka kwa idadi ya wananchi waliojiunga na mfuko kutoka asilimia 7 na kufikia asilimia 90 kwa kipindi cha miaka miwili toka mwaka 2017 hadi Desemba, 2019. Kuboreshwa kwa huduma za afya kutokana na vituo vya kutolea huduma kuwa na uwezo wa kifedha.

26. ***Swali:***

Je Wazee na Wastaafu watapataje huduma chini ya Sheria hii?

Jibu:

Sheria inayopendekezwa, imetoa fursa kwa kila mwanachi ikiwemo wastaafu kuwa na haki ya kupata huduma za matibabu kupitia skimu mbalimbali za bima ya afya zitakazosajiliwa na Mamlaka ya Udhibiti wa Bima nchini.

27. ***Swali:***

Je, Mfuko wa NHIF kuanzia uanzishwe umeleta matokeo yapi chanya katika huduma za afya?

Jibu:

Tangu kuanzishwa kwa Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya mwaka 2001, Mfuko umetoa mchango mkubwa katika maendeleo ya Sekta ya Afya nchini. Baadhi ya mafanikio hayo ni pamoja na:-

i) Kuongeza mapato ya vituo vya kutolea huduma za afya

ii) Kuwezesha kundi kubwa la wananchi likiwemo watumishi Umma kupata huduma za matibabu

iii) Kuwezesha wananchi kufahamu dhana na umuhimu wa kuwa na bima ya afya

iv) Kuweza kutekeleza dhana ya ushirikishaji wa Sekta ya Umma na Binafsi katika utoaji wa huduma za afya kwa wananchi

v) Kutoa uzoefu kwa nchi nyingine kujifunza katika maswala ya bima ya afya

vi) Kushiriki katika kuboresha miundombinu ya utoaji wa huduma za matibabu nchini.

28. ***Swali:***

Je, ni asilimia ngapi ya wananchi wote wamejiunga na katika mifuko ya NHIF,CHF na Kampuni binafsi za bima ya afya hadi kufikia sasa?

Jibu:

Kwa mujibu wa takwimu zilizopo hadi kufikia mwezi Juni 2022, mfumo wa bima ya afya una ya wanufaika 8,567,486 sawa na asilima 15 ya Watanzania

NHIF- 8%

CHF – 6%

SHIB – 0.01%

Bima Binafsi- 0.09%

29. ***Swali:***

Je, waajiri (umma na binafsi) wenye Bima ya Afya na wao watalazimika kuchangia kwa watumishi wao?

Jibu:

Ndio, Sheria inayopendezwa itawataka waajiri wote katika sekta rasmi ya Umma na Binafsi kuhahakikisha wafanyakazi wao wanakuwa na bima ya afya kwa mujibu wa Sheria.

Kupitia Sheria hiyo, Waajiri na wafanyakazi watachangia mchango wa bima ya afya kwa kuzingatia utaratibu utakaowekwa na skimu ya bima ya afya kama itakavyoainishwa katika Kanuni

30. ***Swali:***

Je, Serikali imejipangaje kudhibiti Magonjwa yasiyoambukiza (NCDs) ambayo inasemekana yamedhoofisha Mfuko wa NHIF?

Jibu:

Serikali inaendelea na utekelezaji wa mikakati yake ya kupambana na kudhibiti magonjwa yasiyoambukizwa ikiwemo utoaji wa elimu kwa wananchi ya namna ya kuepuka magonjwa hayo pamoja na uhamasishaji wa wananchi kufanya mazoezi mara kwa mara na kuzingatia mtindo bora wa maisha. Kampeni za uelimishaji zinaendelea kuanzia ngazi Taifa hadi kwenye mitaa, taasisi, shule/vyuo na makundi mbalimbali.

31. *Swali:*

Je Mfuko wa NHIF umejipangaje kudhibiti vitendo vya udanganyifu endapo Sheria itapitishwa?

Jibu:

Mapambano na udhibiti wa vitendo vya udanganyifu ni suala endelevu, hivyo Mfuko unaendelea kuimarisha mifumo yake ya TEHAMA ili kudhibiti vitendo vya udanganyifu katika madai. Aidha, Mfuko utaendelea kutekeleza mkakati wake wa elimu kwa umma kwa lengo la kuelimisha wadau wake wote madhara vitendo vya udanganyifu na hatua zitakazochukuliwa kwa yeyote ataye bainika kujihusisha na vitendo hivyo.

32. *Swali:*

Je mwananchi asiyeweza kujiunga na bima ya afya atashtakiwa?

Jibu:

Kupitia Muswada wa Sheria inayopendekezwa, hakuna mwananchi atakayeshitakiwa kwa kushindwa kujiunga na bima

ya afya isipokuwa Serikali itaendelea kutoa elimu kwa Umma kuhusu dhana na umuhimu wa kuwa na bima ya afya na kuweka msukumo wa kufungamanisha baadhi ya huduma za kijamii na bima ya afya pamoja na kuweka mazingira wezeshi kwa wananchi wote kujiunga.

33. ***Swali:***

Je, wananchi wanaonufaika na Mfuko wa Afya ya Jamii iliyoboreshwa wataendelea kunufaika na mfuko huo baada ya Sheria kutungwa?

Jibu:

Hapana. Sheria inayopendekezwa inafuta Sheria iliyoanzisha Mfuko wa Afya ya Jamii na kuanzisha kitita cha mafao cha huduma za msingi cha Jamii kitakachotolewa na skimu ya bima ya afya wa Umma. Vilevile, Sheria inayopendekezwa itaweka kipindi cha mpito kwa wanachama wa iCHF kuendelea kupata huduma mpaka ukomo wa kadi zao za awali.

Aidha, Serikali inatambua uwekezaji uliofanyika kupitia iCHF na itaendelea kutumia kupitia skimu ya bima ya afya ya Umma katika utekelezaji wa Sheria.

34. ***Swali***

Kitita cha Mafao cha huduma muhimu kinachopendekezwa kitakuwa na ubora gani kwa wananchi?

Jibu:

Muswada wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote imeweka haki kwa kila mwananchi atakaye jiunga na skimu yoyote ya bima ya afya kupata huduma zote zilizoainishwa katika Kitita cha mafao cha huduma Muhimu.

Kitita cha mafao cha huduma Muhimu kinachopendekezwa kinalenga kuwezesha wananchi wote kupata huduma kama vile kumwona daktari, huduma za wagonjwa wa nje, kupata vipimo, kupata dawa, kulazwa, upasuaji na huduma za uzazi kuanzia ngazi ya zahanati hadi Taifa.

35. ***Swali***

Je, wananchi wenye bima ya afya binafsi wataendelea kupata huduma za afya baada ya Sheria kupitishwa?

Jibu:

Ndio. Wananchi wenye bima za afya binafsi kwa mujibu wa Muswada wa Sheria ya Bima ya Afya kwa Wote watakuwa na haki ya kuendelea kupata huduma katika bima hizo au kuchagua kujiunga na bima nyingine.

36. ***Swali***

Je, mtumishi wa umma anaruhusiwa kuchagua mfuko wowote wa kujiunga?

Jibu:

Hapana. Mtumishi wa umma ataendelea kupata huduma kwa utaratibu uliopo sasa kupitia skimu ya bima ya afya ya Umma.

37. ***Swali***

Je, utekelezaji wa Sheria inayopendekezwa utakuwa wa mara moja kwa makundi yote?

Jibu:

Hapana, utekelezaji wa Sheria inayopendekezwa utatekelezwa hatua kwa hatua huku tathmini ikifanywa kila mara kabla ya hatua nyingine kuanza kutekelezwa. Hatua ya kwanza itawajumuisha wananchi wenye ajira rasmi (umma na binafsi), wanafunzi wa vyuo vikuu na wageni wanaoingia nchi. Makundi ya wananchi katika sekta isiyo rasmi yatafuata baada ya utekelezaji wa awamu ya kwanza. Hatua hizi zina lengo la kuhakikisha wananchi hawakosi huduma zilizofungamanishwa, wanachangia kutokana na uwezo wao na kufanyika tathmini za kisayansi.

38. *Swali:*

Je, ni aina gani ya wategemezi watajumuishwa katika mfumo wa Bima ya Afya kwa Wote?

Jibu:

Wategemezi watakaojumuishwa na mwanachama mchangiaji ni :

(a) Mzazi wa mwanachama au mzazi wa mwenza wa mwanachama;
(b) Mtoto wa mwanachama wa kuzaa, kuasili au wa kambo aliye na umri chini ya miaka ishirini na moja
(c) Ndugu wa damu wa mwanachama aliye na umri chini ya miaka ishirini na moja.

39. *Swali:*

Je, usajili wa mwanachama katika skimu ya bima ya afya utadumu kwa muda gani?

Jibu:

Usajili wa wanachama kutoka sekta isiyo rasmi katika skimu ya bima ya afya utadumu kwa kipindi cha mwaka mmoja na mwanachama kutakiwa kuhuisha uanachama wake kila mwaka kwa kuchangia.

40. ***Swali***

Je, wananchi wasio na uwezo watapataje huduma za kijamii zilizofungamanishwa na bima ya afya kwa kuwa hawana uwezo wa kulipia bima ya afya?

Jibu:

Wananchi wasio na uwezo baada ya kutambuliwa na Serikali watapatiwa vitambulisho vitakavyowawezesha kupata huduma za afya na huduma zilizofungamanishwa bila mkwamo wo wote.

41. ***Swali:***

Endapo kaya imechangia na hakuna mwanakaya aliyeugua katika kipindi cha mwaka mmoja wa uanachama wa bima ya afya, je kaya itarejeshewa fedha zake?

Jibu:

Hapana. Bima ya afya ni utaratibu wa kuchangiana ambapo kaya iliyopata wagonjwa na kutumia zaidi ya michango iliyotoa inachangiwa na kaya ambayo haijapata wagonjwa. Hivyo, wananchi wanaendelea kuhamasishwa kujiunga kwa kuwa ugonjwa unakuja bila taarifa.

42. ***Swali***

Endapo mchangiaji wa bima ya afya atafariki, Je wanufaika watakaobaki watapata huduma kwa utaratibu gani?

Jibu

Kwa mwanachama atakayechangia kwa utaratibu wa mwaka, wategemezi wake wataendelea kupata huduma mpaka ukomo wa mwanachama utakapofikiwa. Pale ambapo watoto waliobaki watakuwa hawana uwezo kabisa wa kuchangia wataingizwa katika utaratibu wa kuhudumiwa kama wananchi wasio na uwezo

43. ***Swali***

Je, mchangiaji akifariki kabla ya kutumia kadi yake, mchango wake utarejeshwa?

Jibu

Hapana. Michango yote inayokusanywa na skimu ya bima ya afya ya Umma kutoka kwa wanachama wote huwekwa katika kapu moja na hivyo hakuna utaratibu wa kila mwanachama kuwa na akaunti yake. Kupitia dhana hii, mwanachama akipata tatizo la ugonjwa atatibiwa kulingana na ukubwa wa tatizo lake bila kujali kiasi cha mchango wake alichochangia.

44. ***Swali***

Je wananchi watakuwa na fursa ya kudunduliza michango yao mara baada ya viwango vya michango kupangwa na Serikali na utaratibu huo utatekelezwa namna gani?

Jibu

Mfumo wa kuwezesha wananchi kudunduliza michango yao ya bima ya afya tayari umeandaliwa na mwanachama atakua na fursa ya kuchagua miezi ya kudunduliza kuanzia miezi 2 hadi miezi 12. Huduma itaanza kutolewa kwa mwanachama anayemaliza kuchangia kiwango chake cha mchango wa bima ya afya. Aidha, baada ya kukamilisha kunduliza na kuanza kupata huduma, mwananchi atakua na fursa ya kuendelea kudunduliza kwa ajili ya mwaka unaofuata. Kupitia utaratibu

huu wananchi watakua na fursa ya kuchangia utaratibu wa kudunduliza kupitia mfumo wa malipo wa Serikali (GePG) au Benk.